

בית משפט לתביעות קטנות בירושלים

ת"ק 11-02-48342 שכטר נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ ואח'

בפני כב' השופט פאול שטרק

אורי דרור שכטר

התובע

נגד

1. הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ
2. חנן גוראל
3. חי גרידיש

הנתבעים

פסק-דין

- 1
- 2 1. בפני בית המשפט תביעת בעל רכב כנגד חברת ביטוח ה פניקס הישראלי, חב' לביטוח בע"מ
- 3 (להלן: "חברת הביטוח"). נהג חנן גוראל (להלן: "הנהג") וסוכן הביטוח חי גרידיש (להלן:
- 4 "הסוכן").
- 5
- 6 2. התובע, שהינו בעל עסק, הזמין ביום 20.6.10 ביטוח רכב. רצונו של התובע היה לבטח את
- 7 הנהג אשר נהג מטעמו.
- 8
- 9 3. הנהג ישב מול הסוכן ומסר לו את הפרטים הנחוצים ליצירת כיסוי ביטוחי. בין היתר, כאשר
- 10 נשאל לגילו, השיב "30". תאריך לידת הנהג הינו 2.10.80.
- 11
- 12 4. ביום 2.7.10 אירעה תאונה. באותה עת מלאו לנהג 29 שנים ו- 8 חודשים.
- 13 5. חברת הביטוח סירבה להכיר בחבות בטענה שפוליסת הביטוח מוגבלת לנהג: "30 שנה
- 14 ומעלה".
- 15
- 16 6. בדיון 22.12.11 ביקש התובע לצרף את הסוכן כנתבע. בית המשפט נעתר לבקשה וקבע דיון
- 17 נוסף.
- 18
- 19 7. הסוכן הגיש כתב הגנה ומסר עדות בדיון ביום 31.5.12.
- 20
- 21 מעדותו של הסוכן עולה כי שאל את הנהג לגילו וקיבל תשובה "30". אולם, לטענת הסוכן
- 22 לגילו של הנהג, כל עוד לא היה נהג צעיר או טרם מלאו לו 21 שנה, אין נפקות. השאלה
- 23 למעשה הינה כדי למלא משבצת בטופס. הפרמיה והכיסוי הביטוחיזיהים בין אם מדובר
- 24 בנהג שמלאו לו 29 שנה ובין אם מדובר בנהג שמלאו לו 30 שנה.
- 25

בית משפט לתביעות קטנות בירושלים

ת"ק 11-02-48342 שכטר נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ ואח'

- 1 במהלך הדיון נתנה לנציג חברת הביטוח להציג בפני ביהמ"ש ראייה כדי להוכיח שיש
2 משמעות להבדל בכיסוי ביטוח או פרמיה בין נהג אשר מלאו לו 29 שנה לעומת נהג שמלאו
3 לו 30 שנה. אולם, לא היה בידו לעשות כן אלא הסתמך על נציג חברת הביטוח על פסק דין
4 ת"א 39404/06 ביטוח ישיר אי די אי חברה לביטוח ואח' נגד מעיין ואח' מיום 22.5.11.
5 לדברי הנציג כל ערעור על פסק הדין נדחה (להלן: "פס"ד ביטוח ישיר").
6
7 9. עמדת חברת הביטוח הינה כי גילו של הנהג היה בין תנאים מצטברים לכיסוי ביטוח. לכן,
8 כאשר אין בידי התובע/הנהג לקיים תנאי מתלה, אין כיסוי ביטוחי ביחס לתאונה מיום
9 2.7.10 .
10
11 **דיון**
12 10. בטרם הכרעה בשאלות המשפטיות על ביהמ"ש לבחון האם פס"ד ביטוח ישיר תומך
13 בעמדת חברת הביטוח. יוער כי לא מדובר בפסק דין מחייב אלא בפסק דין בערכאה
14 מקבילה.
15
16 11. בפס"ד ביטוח ישיר דובר בפוליסת ביטוח לפיה בין התנאים המתלים והמצטברים ישנו
17 תנאי גיל הנהג אשר מלאו לו 21 שנה.
18
19 12. בדיון מפסה"ד כאמור עלה כי ניתן לבטח את הנהג (אשר טרם מלאו לו 21 שנה) בתוספת
20 פרמיה ואולי שינוי תנאי הכיסוי ביטוח (בדרך כלל גובה ההשתתפות העצמית).
21
22 13. נטען בפס"ד ביטוח ישיר ע"י הנהג כי ניתן היה להשלים את דמי הפרמיה על מנת לתת
23 תוקף לפוליסה.
24
25 14. חברת הביטוח במקרה פס"ד ביטוח ישיר, טענה שתנאי הפוליסה קובעים אי קיום תנאי
26 מתלה, דבר המותיר את הנהג ללא כיסוי ביטוחי.
27
28 15. כב' השופטת אבי גיא סגנית נשיא ביהמ"ש השלום תל אביב-יפו, פרטה בהרחבה בעניין גיל
29 הנהג שהינו פרט מהותי.
30
31 16. בפסק הדין הפנתה כב' השופטת אבי-גיא לסעיף 17 לחוק חוזה הביטוח התשמ"א-1981
32 (להלן: "החוק"):
33 "סעיף 17 לחוק אשר עוסק בחובת ההודעה על החמרת
34 הסיכון כל אימת שמדובר בשינוי מהותי בפוליסה "שינוי
35 מהותי כל אחד מאלה:

בית משפט לתביעות קטנות בירושלים

ת"ק 11-02-48342 שכטר נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ ואח'

- 1 (1) שינוי בענין מהותי ששאלה עליו הוצגו למבוטח לפני
2 כריתת החוזה ושחל אחרי שניתנת תשובה לאותה שאלה
3 (2) שינוי שחל אחרי מסירת הפוליסה למבוטח, בנושא
4 שצויין בה במפורש בענין מהותי
5 (3) דבר המגלה שתשובה לשאלה בענין מהותי היתה לא
6 נכונה ויש בכך כדי להחמיר את סיכון המבטח החמרה של
7 ממש.
8
- 9 17. סעיף 18(ג) לחוק קובע הסעד המתאים בעניין החמרת הסיכון למבטח בהעדר הודעה
10 מתאימה ע"פ סעי' 17 לחוק: ביטול חוזה הביטוח.
11
- 12 18. כב' השופטת אבי-גיא מפנה לסעיף 25(א) לחוק החוזים (חלק הכללי) תשל"ג – 1973 (להלן:
13 "חוק החוזים") לאחר תיקון מס' 2 מיום 26.1.11:
14
- 15 "לפי אומד דעתם של הצדדים, כפי שהוא משתמע מתוך
16 החוזה ומנסיבות הענין, ואולם, אם אומד דעתם של הצדדים
17 משתמע במפורש מלשון החוזה, יפורש החוזה בהתאם
18 ללשונו".
19
- 20 משמעו של התיקון ביטול הלכת ע"א 4628/93 מדינת ישראל נגד אפרופים שיכון ויזום
21 (1991) בע"מ (1995) פ"ד מט(2) 265.
22
- 23 בעקבות התיקון כאמור בפס"ד ישיר, יש להתמקד בכוונת הצדדים ובלשון החוזה.
24
- 25 19. לאחר עיון בפס"ד ביטוח ישיר, יש לאבחן בינו ובין המקרה דנן.
26
- 27 נכון הדבר שהכיסוי הביטוחי בעניינו כלל תנאי מתלה ביחס לגיל הנהג. אולם, להבדיל
28 מטענת הנהג בביטוח ישיר שניתן להשלים פרמיה ו/או כל תנאי אחר ולכן, לא חל סעי' 15
29 לחוק. במקרה דנן, על פניו, אין גיל הנהג הספציפי מהותי או משמעותי לכיסוי הביטוחי.
30
- 31 20. מה פירוש הדבר? מעדות הסוכן עלה כי לא היתה דרישת התובע להגביל גיל הנהג ע"מ
32 לחסוך בפרמיה אלא מדובר במילוי טופס/שאלון לצורך הפוליסה. עניין הגיל היה זניח ושולי
33 ביותר, זאת מאחר ולא היה מדובר בנהג צעיר שחלה פרמיה גבוהה יותר ותנאי כיסוי
34 אחרים. אם טרם מלאו לנהג 21 שנה או מנהג שמלאו לו 35 שנה, אז ישנה הנחה בפרמיה

בית משפט לתביעות קטנות בירושלים

ת"ק 11-02-48342 שכטר נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ ואח'

- 1 וכיסוי ביטוחי אחר. במקרה של הנהג במקרה דנן לא היתה נפקות לגילו בין אם מלאו לו 29
2 או 30 שנה.
3
- 4 21. כבוד השופט אבי-גיא מפנה לדברי כב' השופטת חיות בע"א 2196/01 גלמן פינשטיין בע"מ
5 נ' מנהל המכס מע"מ (2004) סעי' 7 לפיו:
6
7 **"הלכה פסוקה היא כאשר לשון החוזה מצביעה בבירור על**
8 **כוונת הצדדים, אין צורך ואין הצדקה ללכת אל מעבר לה שכן**
9 **חזקה על הלשון הברורה והמפורשת שהיא משקפת את**
10 **רצונם...".**
11
- 12 במקרה דנן, לשון החוזה הינה תוצאת תשובה לשאלת הסוכן מהו גילו. התשובה היתה
13 "30". האם בתשובה יש אי דיוק? המסקנה הינה: "לא", מאחר והשאלה והתשובה היתה
14 לצורך מדע בלבד כאשר בין תשובה מדוייקת של 29 ו- 8 חודשים (שאינן אדם בגיר העונה
15 בצורה כזאת) ובין כיסוי הביטוחי ופרמיה, אין משמעות בכלל.
16
- 17 אין לשלול כוונת הצדדים בשל אי בהירות בשאלה ו/או תשובה בפרט לא מהותי ו/או
18 משמעותי לחוזה.
19
- 20 22. נכון הדבר שניתן היה למנוע את המצב הקיים בכך שנשאל הנהג לתאריך לידתו ובדרך זו
21 נקבע כיסוי ביטוחי ופרמיה.
22
- 23 אולם, כפי שעלה מעדות הסוכן, תשובה מדוייקת המפרטת תאריך לידה לא היתה גורמת
24 שינוי ברמת חוזה הביטוח. לכן לתשובה באופן כללי ונוכח הנסיבות היתה חסרת משקל
25 של ממש בעניין כיסוי ביטוח.
26
- 27 23. פרשנות דווקנית הנטענת ע"י חברת הביטוח באה לשלול את כוונת הצדדים בדיעבד.
28
- 29 ידוע במדינתנו שבסגנון/סלנג הדיבור הישראלי נוהגים להשתמש ב"כאילו", ובמקרה דנן,
30 מדובר ב"כאילו" מלאו לנהג 30 שנה. הסלנג "כאילו" השגור בפי הישראלים גרם למספר לא
31 מועט של "תאונות" ואולם, במקרה דנן, המצב אינו כך. סעי' 18 לחוק מחייב ביטול חוזה
32 ביטוח אם מדובר בפרט מהותי, משמעותי. כאן, בהעדר ראיה אחרת, למעט עדות הסוכן,
33 לא הוכח כי מדובר בפרט אשר מהותו/משמעותו היה גורם לכיסוי ביטוחי או פרמיה גבוהה
34 יותר.

בית משפט לתביעות קטנות בירושלים

ת"ק 11-02-48342 שכטר נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ ואח'

- 1   24. לאור האמור, התובענה מתקבלת כנגד הנתבעת מס' 1, מאחר ונקבע שחל כיסוי ביטוחי ואין
2   לחייב את הנתבעים 2 ו 3 לפצות את התובע. יחד עם זאת, אם בערכאת ערעור יקבע שאין
3   לקיים חבות ביטוח, אזי הנהג חייב לפצות את התובע בגין ההפסד אשר נגרם בתאונה.
4
5   כמו כן, סוכן הביטוח אחראי ביחד ולחוד עם הנהג, נוכח רשלנותו בעת מילוי הטופס
6   וקביעת הכיסוי הביטוחי.
7
8   לאור האמור על חברת הביטוח לשלם לתובע סך של 8468 ₪ בתוספת סך 1532 ₪ הוצאות
9   משפט סה"כ 10,000 ש"ח. משפט, בכפוף לתנאי הפוליסה לא יאוחר מיום 15.6.12. בהעדר
10   תשלום במועד ישא הסכום בהפרשי הצמדה וריבית כדין.
11
12   אם חברת הביטוח מגיש ערעור ובפסיקה בערכאת ערעור נקבע שאין לחברת הביטוח חבות
13   כלפי התובע, אזי על הנתבעים 2 ו 3 ביחד ולחוד, לשלם לתובע סך של 10,000 ש"ח בתוך
14   60 יום מקבלת פסה"ד.
15
16   ניתן היום, ט"ו סיון תשע"ב, 05 יוני 2012, בהעדר הצדדים.
17

פאול שטרק, שופט

- 18
19